

Tabela 4.1. Przewidywane zmiany składu odpadów komunalnych wytworzonych w sektorze komunalnym i usługach.

Rodzaj odpadów	Rok										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Mg/rok										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Odpady organiczne	562	563	564	567	568	570	571	573	574	575	576
Papier i tektura	1530	1536	1540	1545	1550	1560	1563	1570	1578	1585	1592
Tworzywa sztuczne	402	402	403	403	403	404	403	402	401	400	399
Szkło	718	721	725	729	732	736	739	742	744	745	747
Żelazo i inne metale	290	293	293	293	293	293	293	293	293	294	294
Pozostałe odpady palne	315	316	317	318	318	319	320	321	321	322	324
Pozostałe odpady niepalne	277	275	275	274	274	269	269	265	264	263	261
Fracja drobna	240	240	240	240	240	240	242	242	242	242	242
Razem	4334	4346	4357	4369	4380	4391	4400	4408	4417	4426	4435

4.1.1. Odpady komunalne z gospodarstw domowych

Tabela 4.2. Zmiany ilości wytwarzanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w latach 2005-2015 na terenie gminy Kazimierza Wielka.

Rok										
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
[Mg/rok]										
2648	2655	2662	2669	2676	2683	2688	2693	2698	2704	2709

4.1.2. Odpady wytwarzane przez sektor handlowy i publiczny

Tabela 4.3. Zmiany ilości wytwarzanych odpadów w sektorze handlowym i publicznym w latach 2005-2015 na terenie gminy Kazimierza Wielka.

Rok										
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
[Mg/rok]										
1686	1691	1695	1700	1704	1708	1712	1715	1719	1722	1726

4.1.3. Odpady opakowaniowe

Prognoza zmiany masy odpadów opakowaniowych, wytwarzanych na terenie gminy Kazimierza Wielka została przeprowadzona na podstawie danych wskaźnikowych zamieszczonych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami. Wyniki zamieszczono w tabeli 4.4. Przewiduje się wzrost ilości masy odpadów opakowaniowych o 10 Mg/rok w stosunku do roku 2003, a także zmiany typu opakowań wprowadzanych na rynek

Tabela 4.4. Prognoza wytwarzania odpadów opakowaniowych dla gminy Kazimierza Wielka w latach 2005–2015.

Rodzaj materiału opakowaniowego	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[Mg]										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
papier i tektura	192,00	192,42	192,84	193,25	193,66	194,07	194,19	194,31	194,43	194,55	194,67
Szkło	208,9	209,37	209,83	210,23	210,76	210,76	211,32	211,43	211,53	211,63	211,73
tworzywa sztuczne	80,83	80,86	80,94	80,91	80,91	80,93	80,71	80,49	80,26	80,04	79,82
wielomateriałowe	5,70	5,76	5,81	5,87	5,93	5,98	6,03	6,09	6,14	6,20	6,26
stal	20,3	20,28	20,27	20,26	20,25	20,23	20,22	20,21	20,20	20,18	20,16
aluminium	5,90	5,89	5,89	5,88	5,88	5,88	5,87	5,87	5,86	5,86	5,87
drewno i tekstylia	57,00	56,97	56,94	56,91	56,88	56,85	56,82	56,78	56,76	56,72	56,68
Razem	570,50	571,52	572,44	573,34	574,27	574,70	575,16	575,18	575,18	575,18	575,19

Tabela 4.5. Zestawienie szacunkowej masy odpadów opakowaniowych, jaką należy poddać procesom recyklingu w latach 2004–2008.

Rodzaj opakowania	2004	2005	2006	2007	2008
	[Mg]				
1	2	3	4	5	6
papier i tektura	73,98	80,62	86,59	92,56	98,53
szkło	45,54	60,58	73,28	83,93	94,58
tworzywa sztuczne	11,22	14,54	17,78	20,22	22,66
wielomateriałowe	0,67	0,90	1,15	1,45	1,75
stal	2,22	2,84	3,65	4,05	4,45
aluminium	1,46	1,77	2,06	2,36	2,66
drewno i tekstylia	5,09	6,27	7,4	8,54	9,68
razem	140,18	167,52	191,91	213,11	234,31
Procentowy udział recyklingu [%]	25,0	29,4	33,6	37,2	40,9

W odniesieniu do wymagań zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 69, poz.719) oraz do danych zamieszczonych w Wojewódzkim Programie Gospodarki Odpadami został przedstawiony procentowy udział recyklingu w latach 2004-2008.

4.1.4. Odpady ulegające biodegradacji

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w kolejnych latach powinny wynosić:

- w 2010 r. 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 r.
- w 2013 r. 50% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 r.

- w 2020 r. 35% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 r.

Prognozę masy odpadów ulegających biodegradacji, wytwarzanych na terenie gminy Kazimierza Wielka przedstawia tabela 4.6.

4.1.5. Odpady z oczyszczalni ścieków

Z uzyskanych informacji z oczyszczalni ścieków w Kazimierzy Wielkiej wynika, że w roku 2001 zaznaczył się wzrost ilości wytwarzanych komunalnych osadów ściekowych w porównaniu z rokiem 2000. W latach następnych obserwuje się spadek ilości osadów komunalnych. Nastąpiło zmniejszenie ilości ścieków doprowadzanych do oczyszczalni spowodowane spadkiem zużycia wody, większą oszczędnością mieszkańców jak również niewspółmiernym rozwojem kanalizacji w stosunku do wodociągów. Poniższa tabela przedstawia zmieniające się tendencje, zamieszczone na podstawie danych uzyskanych z oczyszczalni w Kazimierzy Wielkiej w latach 2000 – 2003.

Tabela 4.8. Ilości osadów ściekowych wytworzonych w latach 2000-2003

Rodzaj odpadów	2000	2001	2002	2003
Komunalne osady ściekowe	91,00	95,09	86,85	63,65
Przemysłowe osady ściekowe	75,79	60,02	61,86	65,05
Razem	166,79	155,11	148,71	128,70

Prognoza przewiduje ciągły wzrost wytwarzanych osadów ściekowych, tendencja taka spowodowana jest rozbudową sieci kanalizacyjnej i jednocześnie wzrostem ilości mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie oraz przyrostem ładunku powstających osadów na jednego mieszkańca. Zgodnie z „Powiatowym planem gospodarki odpadami” szacuje się, że w roku 2015 masa wytworzonych osadów ściekowych wyniesie od 123 do 142 Mg s.m.

Plan gospodarki odpadami dla gminy Kazimierza Wielka

Tabela 4.6. Prognozowane ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na terenie gminy Kazimierza Wielka, które mogą być kierowane na składowiska odpadów w poszczególnych latach zgodnie z WPGO i PPGO

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
wytworzone w [Mg]	1 104	1 110	1 113	1 116	1 120	1 123	1 125	1 127	1 128	1 130	1 130	1 131	1133	1134	1135	1136	1137
składowane w [Mg]	879	864	849	834	820	805	789	702	614	527	504	481	459	436	414	391	368
składowane w [%] odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r.	83,47%	82,06%	80,65%	79,24%	77,82%	76,41%	75,00%	66,67%	58,33%	50,00%	47,86%	45,71%	43,57%	41,43%	39,29%	37,14%	35,00%

Tabela 4.7. Prognozowane ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, które będą musiały zostać poddane odzyskowi lub unieszkodliwianiu (poza składowaniem) [Mg]

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji	1 104	1 110	1 113	1 116	1 120	1 123	1 125	1 127	1 128	1 130	1 130	1 131
Ilość odpadów komunalnych dopuszczonych do składowania	879	864	849	834	820	805	789	702	614	527	504	481
Odzysk odpadów opakowaniowych makulatury lub tektury	74	81	87	93	94	94	94	94	95	95	95	95
Ilość odpadów ulegających biodegradacji pozostała do odzysku lub unieszkodliwiania (poza składowaniem)	31	32	35	37	59	80	101	208	314	421	449	477

4.1.6. Odpady niebezpieczne wytworzone w sektorze komunalnym

Ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz ich ogólny stosunek w całej masie odpadów w dużej mierze zależy będzie od zmieniających się warunków demograficznych, charakteru działalności gospodarczej, jakości systemu zbierania tych odpadów. W większości na obszarach wiejskich zaznaczy się w latach 2003-2005 wzrost produkowanych odpadów ze względu na rozwój tychże rejonów oraz rosnącego zapotrzebowania i zużycia produktów i materiałów, stanowiących przyszłe źródło odpadów niebezpiecznych. Ogólna jednak ilość odpadów niebezpiecznych, powstających na terenie gminy Kazimierza Wielka nie ulegnie większym zmianom i wyniesie w granicach 23-25 Mg odpadów rocznie.

Prognozowana ilość wytworzonych odpadów ujęta w tabeli 4.9. została przyjęta w oparciu o dane zawarte w Powiatowym Programie Gospodarki Odpadami.

Tabela 4.9. Prognoza wytwarzania odpadów niebezpiecznych w gospodarstwach domowych w latach 2004-2015

Rodzaj odpadu	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Ilość wytwarzanych odpadów [Mg/rok]											
baterie i akumulatory	2,37	2,40	2,40	2,39	2,38	2,38	2,37	2,36	2,36	2,35	2,35	2,34
leki cytotoksyczne i cytostatyczne	1,89	1,92	1,91	1,91	1,90	1,90	1,89	1,89	1,88	1,88	1,87	1,86
farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	8,06	8,17	8,15	8,13	8,10	8,09	8,07	8,04	8,02	8,01	7,98	7,95
lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23
rozpuszczalniki	5,45	5,52	5,51	5,49	5,48	5,46	5,45	5,44	5,42	5,41	5,39	5,37
kwasy i alkalia	1,18	1,20	1,19	1,19	1,19	1,18	1,18	1,18	1,18	1,17	1,17	1,16
oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25	0,70	0,71	0,71	0,71	0,71	0,71	0,71	0,70	0,70	0,70	0,70	0,60
odczynniki fotograficzne	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23
urządzenia zawierające freony	0,95	0,96	0,96	0,96	0,96	0,95	0,95	0,95	0,95	0,94	0,94	0,93
środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki	2,37	2,40	2,40	2,39	2,38	2,38	2,37	2,36	2,36	2,35	2,35	2,34
detergenty zawierające substancje niebezpieczne	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23
drewno zawierające substancje niebezpieczne	0,47	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,47	0,47	0,47	0,47	0,47	0,47
razem	24,36	24,68	24,63	24,57	24,50	24,45	24,37	24,31	24,26	24,20	24,14	23,94

Tabela 4.10. Prognozowana ilość odpadów niebezpiecznych w gospodarstwach domowych przewidziana do selektywnego zbierania w latach 2004–2015

Lata	Przyjęty wskaźnik selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych [%]	Prognozowana ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych w gospodarstwach domowych [Mg]	Prognozowana ilość odpadów niebezpiecznych w gospodarstwach domowych przewidziana do zbierania [Mg]
2004	10,00	24,36	2,44
2005	12,50	24,68	3,09
2006	15,00	24,63	3,70
2007	23,75	24,57	5,84
2008	32,50	24,50	7,98
2009	41,25	24,45	10,09
2010	50,00	24,37	12,19
2011	57,50	24,31	13,97
2012	65,00	24,26	15,77
2013	72,50	24,20	17,55
2014	80,00	24,14	19,31
2015	87,50	23,94	20,95

4.2. Odpady wytwarzane przez przemysł

Zmiany ilości i jakości odpadów wytwarzanych przez przemysł zależą głównie od jego rozwoju. Zakładając rozwój istniejącego przemysłu z jednoczesną minimalizacją i zapobieganiem powstawaniu odpadów, a także zwiększeniem kontroli wytwórców odpadów przyjęto utrzymanie obecnego poziomu ich wytwarzania lub minimalny wzrost.

4.3. Odpady niebezpieczne

4.3.1. Odpady medyczne i weterynaryjne

Biorąc pod uwagę zebrane dane dotyczące wytwarzanych odpadów medycznych i zakładając, że liczba łóżek szpitalnych zostanie utrzymana na tym samym poziomie można wnioskować, że ilość zakaźnych odpadów medycznych jaka zostanie wytworzona w gminie Kazimierza Wielka będzie oscylować w granicach 3 Mg na rok. Odpady te kierowane będą do instalacji termicznego przekształcania zakaźnych odpadów medycznych, których w województwie świętokrzyskim jest 7.

4.3.2. Odpady zawierające azbest

Z szacunkowych danych, jakie zostały zamieszczone w Powiatowym planie gospodarki odpadami wynika, że na terenie miasta i gminy może powstać podczas realizacji programów usuwania azbestu 1752 Mg wyrobów tj. 159 300 m² przy realizacji programów usuwania azbestu. Na terenie miasta i gminy występującymi wyrobami zawierającymi azbest są płyty azbestowo-cementowe. W ramach realizacji trzyetapowego „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” rozłożonym na

30 lat przewiduje się unieszkodliwienie następujących ilości odpadów w poszczególnych latach:

- 56 778 m² lata 2004 – 2012
- 61 879 m² lata 2013 – 2022
- 40 643 m² lata 2023 – 2032

4.4. Wraki samochodowe

Główna masa składników, powstających podczas demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji zależy od zmian demograficznych, ilości zarejestrowanych pojazdów, zmian wskaźników sprzedaży pojazdów, zmian wskaźników emisji odpadów, trendów w stosowaniu nowych materiałów i surowców. Ponieważ na terenie gminy Kazimierza Wielka nie ma jednostki posiadającej decyzje na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych związanych z demontażem wycofanych z eksploatacji środków transportu, na podstawie liczby wyrejestrowanych pojazdów, która w roku 2003 wynosiła 43 i na podstawie Powiatowego planu gospodarki odpadami przyrost złomowanych pojazdów w kolejnych latach 2004 – 2015 będzie stały i wyniesie 2%.

5. Ustalenie polityki, celów i zadań. Działania wspomagające.

Ustawa o odpadach stanowi, że plany gospodarki odpadami powinny określać działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami. Wymaga to ustalenia polityki, celów i zadań systemu gospodarki odpadami na poziomie gminy, biorąc pod uwagę polityki, cele i zadania planów wyższego szczebla.

Gminny plan gospodarki odpadami ustala politykę i wyznacza cele w zakresie gospodarki odpadami. Polityka ta powinna być dostosowana do zadań gospodarki odpadami na danym obszarze administracyjnym, powinna zobowiązywać gminę do poprawy stanu gospodarki odpadami na swoim terenie oraz stanowić ramy dla celów, zadań i programów strategicznych.

Polityka powinna być zgodna z ogólnymi zasadami hierarchii w zakresie gospodarki odpadami obowiązującymi w Polsce i UE:

- zapobieganie powstawaniu odpadów,
- odzysk, w tym recykling (materiałowy i organiczny np. kompostowanie),
- spalanie połączone z odzyskiem energii (termiczne przekształcanie odpadów),
- unieszkodliwianie (np. poprzez składowanie).

Hierarchia ta opiera się na czynnikach środowiskowych i ochronie zasobów naturalnych.

Polityka, cele, zadania i strategie są powiązane ze sobą, stanowiąc hierarchiczne ramy programów krótko- i długoterminowych sektora odpadowego.

5.1. Cele ogólne

5.1.1. Instytucjonalne

Ustanowić efektywną strukturę instytucjonalną dla sektora gospodarki odpadami, będącą w stanie zapewnić rozwój systemu gospodarki odpadami wydajnego pod względem środowiskowym i ekonomicznym oraz odpowiednie usługi dla ludności, przemysłu i innych organizacji. Zapewnić, żeby obowiązki i zadania poszczególnych instytucji miejskich i prywatnych oraz firm prowadzących działalność związaną z gospodarką odpadami zostały jasno określone i skoordynowane. Poprawić efektywność zbierania i wymiany informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami w sektorze gospodarki odpadami w celu usprawnienia procesu decyzyjnego.

5.1.2. Ekonomiczne

Zaplanować system gospodarki odpadami w taki sposób, żeby niepotrzebnie nie obciążał finansowo władz lokalnych (budżetu) oraz mieszkańców. System gospodarki odpadami powinien być opracowany tak, aby pozostawał w równowadze z zasobami ekonomicznymi gminy. Poprawić efektywność eksploatacyjną, zwłaszcza w sektorze publicznym, lecz również w sektorze prywatnym. Zwiększyć inwestycje prywatnego sektora i zaangażowanie eksploatacyjne w sektorze gospodarki odpadami, jeśli przyczyni się to do osiągnięcia wyżej wymienionego celu zwiększonej efektywności i samowystarczalności finansowej.

5.1.3. Społeczne

Zapewnić, aby wszyscy uczestnicy systemu gospodarki odpadami zaakceptowali wybraną strategię i wszystkie jej składniki (w zakresie struktury instytucjonalnej, prawnej i finansowej), włączając w to akceptację lokalizacji szeregu instalacji systemu gospodarki odpadami oraz zaakceptowanie bezpośrednich opłat za wywóz i unieszkodliwianie odpadów, a także zaostrenie lokalnych przepisów w zakresie gospodarki odpadami mających wpływ na postawę uczestników systemu. Określić i egzekwować eksploatację systemów zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów w sposób umożliwiający uzyskanie pożądanego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego i estetyki, przy jednoczesnym uwzględnieniu ekonomicznych możliwości poszczególnych uczestników systemu.

5.1.4. Środowiskowe

Zagwarantować, aby osiągnięcie powyższych celów było zgodne z ogólną, krajową strategią ochrony środowiska, która powinna bazować na zintegrowanym podejściu samoregulacji, regulacji i kontroli. Należy unikać przesuwania problemów z jednego komponentu środowiska (powietrze, ziemia, woda) na inny. Akceptacja opłat za wywóz i unieszkodliwianie odpadów powinna być powiązana z zastosowaniem zasady „zanieczyszczający płaci”.

5.2. Cele wiodące

5.2.1. Zapobieganie powstawaniu odpadów

Wytwarzanie odpadów należy ograniczyć w możliwie największym stopniu podczas produkcji, przekształcania, transportu i konsumpcji dóbr i towarów. Dotyczy to zarówno ilości jak i szkodliwości odpadów.

5.2.2. Zmniejszenie szkodliwości odpadów

Odpady niebezpieczne muszą być segregowane w miejscu ich powstawania, aby zapobiec szkodliwemu wpływowi na środowisko i zwiększyć przydatność (np. do odzysku, w tym recyklingu) innych rodzajów odpadów.

5.2.3. Odzysk materiałów i zasobów z odpadów

Zastosowanie praktycznych (technicznie i organizacyjnie) działań w zakresie odzysku, w tym recyklingu odpadów z jednoczesną minimalizacją ilości odpadów poddawanych unieszkodliwianiu.

5.2.4. Przyjazne środowisku unieszkodliwianie (w tym składowanie) odpadów

Składowanie odpadów znajduje się na ostatnim miejscu planowanej hierarchii zasad postępowania z odpadami. Powinno stanowić ostateczny sposób postępowania, do którego można się odwołać po wykorzystaniu wszystkich innych, możliwych do zastosowania działań.

Unieszkodliwianie odpadów powinno odbywać się w instalacjach efektywnych finansowo i akceptowalnych ekologicznie.

5.3. Założone cele gospodarki odpadami

Plan gospodarki odpadami wyznaczy jakościowe i ilościowe zadania dla systemu gospodarki odpadami oraz poszczególnych jego obszarów (np. dla wybranych rodzajów odpadów). Zadania odnoszą się do przyszłości.

5.3.1. Odpady wytwarzane w sektorze komunalnym

Cele krótkookresowe 2005-2008

- 1) Podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców;
- 2) Objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych;
- 3) Podniesienie skuteczności selektywnego zbierania odpadów na terenie miasta z uwzględnieniem selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz popularyzacja kompostowania odpadów biodegradowalnych na terenach wiejskich;
- 4) Rozwój selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych i budowlanych;

- 5) Rozbudowa istniejącej lub budowa dodatkowej linii do segregacji odpadów komunalnych.
- 6) Rozbudowa i zwiększenie zakresu odpadów zbieranych przez GPZON.

Cele długookresowe 2009-2015

- 1) Dalsza organizacja i doskonalenie gminnego systemu gospodarki odpadami;
- 2) Dalszy rozwój selektywnego zbierania odpadów komunalnych wielkogabarytowych i budowlanych;
- 3) Intensyfikacja odzysku odpadów niebezpiecznych wytworzonych w grupie odpadów komunalnych;

5.3.2. Odpady opakowaniowe

Cele krótkookresowe 2005-2008

- 1) Osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu – docelowo do końca 2007 r. odzysku w wysokości 50% odpadów opakowaniowych, recyklingu 25%;

Cele długookresowe 2009-2015

- 1) Zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu;
- 2) Ograniczenie masy odpadów opakowaniowych deponowanych na składowisku

5.3.3. Komunalne osady ściekowe

Cel wiodący:

- 1) Zwiększenie stopnia przekształcenia osadów ściekowych

5.3.4. Odpady komunalne ulegające biodegradacji

Cele krótkookresowe 2005-2008

- 1) Rozwój na terenie miasta selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji ;
- 2) Popularyzacja kompostowania odpadów ulegających biodegradacji na terenach wiejskich;
- 3) Ograniczenie ilości odpadów ulegających biodegradacji trafiających na składowisko;
- 4) Zwiększenie poziomu odzysku i unieszkodliwiania, poza składowaniem

Cele długookresowe 2009-2015

- 1) Dalszy rozwój selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
- 2) Dalsze ograniczanie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowisko

5.3.5. Odpady niebezpieczne wytworzone w sektorze komunalnym

Cele krótkookresowe 2005-2008

- 1) Organizacja systemu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w sektorze komunalnym

Cele długookresowe 2009-2015

- 1) Dalszy rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w sektorze komunalnym

5.3.6. Odpady wytwarzane w sektorze gospodarczym

Cele krótkookresowe 2005-2008

- 1) Zmniejszenie przemieszczania odpadów, zgodnie z zasadami bliskości i samowystarczalności;
- 2) Wdrożenie systemów ewidencji odpadów;
- 3) Wprowadzenie w przedsiębiorstwach zasad „Czystszej Produkcji”

Cele długookresowe 2009-2015

- 1) Zwiększenie odzysku i ponowne wykorzystanie odpadów przemysłowych w procesach produkcji;
- 2) Dalsze wprowadzanie w przedsiębiorstwach zasad „Czystszej Produkcji”

5.3.7. Odpady niebezpieczne

Cel wiodący:

- 1) Minimalizacja i eliminacja zagrożeń wynikających z gospodarowania odpadami niebezpiecznymi

5.3.8. Odpady olejowe

Cele krótkookresowe 2005-2008

- 1) Osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych

Cele długookresowe 2009-2015

- 1) Zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu

5.3.9. Baterie i akumulatory

Cele krótkookresowe 2005-2008

- 1) Odzysk 100% akumulatorów ołowiowych

- 2) Osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych

Cele długookresowe 2009-2015

- 1) Zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu

5.3.10. Odpady zawierające azbest

Cele krótkookresowe 2005-2008

- 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest i deponowanie ich na składowiskach;

Cele długookresowe 2009-2015

- 1) Dalsze usuwanie materiałów zawierających azbesty i deponowanie ich na składowiskach

5.3.11. Środki ochrony roślin

Cele krótkookresowe 2005-2008

- 1) Eliminacja ze strumienia odpadów opakowań po środkach ochrony roślin

Cele długookresowe 2009-2015

- 1) Dalsza eliminacja ze strumienia odpadów opakowań po środkach ochrony roślin

5.3.12. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne

Cele krótkookresowe 2005-2008

- 1) Osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych
- 2) Osiągnięcie zgodnie z KPGO do 1 stycznia 2006 r. odzysku odpadów elektrycznych i elektronicznych na poziomie 4kg/mieszkańca

Cele długookresowe 2009-2015

- 1) Zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu

5.3.13. Wycofane z eksploatacji pojazdy

Cel wiodący:

- 1) Odzysk surowców i unieszkodliwianie odpadów pochodzących z demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji

5.3.14. Odpady medyczne i weterynaryjne

Cel wiodący:

- 1) Eliminacja nieprawidłowych praktyk w gospodarowaniu odpadami medycznymi, weterynaryjnymi i poubojowymi, głównie spalania zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych w instalacjach, które nie posiadają urządzeń do oczyszczania gazów i pyłów oraz w kotłach centralnego ogrzewania

5.3.15. Inne odpady niebezpieczne

Cel wiodący:

- 1) Stworzenie warunków do magazynowania odpadów z akcji ratowniczo-gaśniczych, klęsk żywiołowych oraz zdarzeń losowych, do czasu przekazania tych odpadów do miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwianiu.
- 2) Organizacja unieszkodliwiania i nadzoru weterynaryjnego nad procesem powstawania i unieszkodliwiania odpadów pochodzenia zwierzęcego szczególnego ryzyka oraz padłych zwierząt.

5.4. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami

5.4.1. Odpady wytwarzane w sektorze komunalnym

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Zorganizowanie systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (wielkogabarytowych, budowlanych, ulegających biodegradacji)	UMiG, ZGKiM
2003-2006	Objęcie zorganizowanym systemem zbierania odpadów 100% mieszkańców	UMiG, ZGKiM
2003-2006	Rozbudowa zaplecza technicznego dla potrzeb segregacji, magazynowania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania	UMiG, ZGKiM
2003-2014	Zapewnienie regularnego odbioru odpadów	UMiG, ZGKiM
2003-2006	Budowa kompostowni dla odpadów ulegających biodegradacji i komunalnych osadów ściekowych a także odpadów z Cukrowni „Łubna” S.A.	UMiG, ZGKiM, Cukrownia „Łubna”
2003-2014	Opracowanie i wdrożenie programu informacyjno-edukacyjnego dla mieszkańców i przedsiębiorców	UMiG, ZGKiM
2007-2014	Doskonalenie systemu gospodarki odpadami	UMiG, ZGKiM

5.4.2. Odpady opakowaniowe

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2014	Promowanie wyrobów z udziałem surowców wtórnych w celu zwiększenia zapotrzebowania na takie wyroby	UMiG, ZGKiM
2003-2014	Modyfikacja systemu segregacji odpadów opakowaniowych podnosząca ilość i jakość odzyskiwanych surowców.	UMiG, ZGKiM

5.4.3. Komunalne osady ściekowe

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2014	Działania zapewniające osiągnięcie do roku 2014 wykorzystania osadów w rolnictwie do celów nawozowych na poziomie 26 %	UMiG, ZGKiM
2003-2006	Działania zapewniające osiągnięcie do 2014 roku poddania osadów procesowi kompostowania na poziomie 20 %	UMiG, ZGKiM
2003-2006	Działania zapewniające osiągnięcie do roku 2014 termicznego przekształcania osadów na poziomie 8 %	UMiG, ZGKiM, przedsiębiorcy

5.4.4. Odpady komunalne ulegające biodegradacji

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Akcja informacyjno-edukacyjna mająca na celu popularyzację kompostowania odpadów organicznych przez mieszkańców z terenów wiejskich i budownictwa jednorodzinnego we własnym zakresie	UMiG, ZGKiM
2003-2006	Propagowanie rozwoju przydomowych kompostowni wykorzystujących odpady kuchenne i odpady zielone	UMiG, ZGKiM
2003-2006	Organizacja na terenach budownictwa wielorodzinnego systemu selektywnego zbierania, gromadzenia i transportu odpadów ulegających biodegradacji	UMiG, ZGKiM
2003-2014	Budowa instalacji do kompostowania	UMiG, ZGKiM, Cukrownia „Łubna”
2003-2006	Budowa kompostowni dla odpadów ulegających biodegradacji i komunalnych osadów ściekowych a także odpadów z Cukrowni „Łubna” S.A.	UMiG, ZGKiM, Cukrownia „Łubna”
2003-2014	Redukcja w 2010 r. do 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 r., a w 2013 r. do 50%	UMiG, ZGKiM

5.4.5. Odpady niebezpieczne wytworzone w sektorze komunalnym

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Rozbudowa Gminnego Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON)	UMiG, ZGKiM
2003-2006	Zorganizowanie i zapewnienie osiągnięcia do roku 2006 zbierania odpadów niebezpiecznych wytworzonych w sektorze komunalnym na poziomie 15 %	UMiG, ZGKiM
2003-2014	Zorganizowanie i zapewnienie osiągnięcia do roku 2014 zbierania odpadów niebezpiecznych wytworzonych w sektorze komunalnym na poziomie 80 %	UMiG, ZGKiM

5.4.6. Odpady wytworzone w sektorze gospodarczym

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Rozpoznanie stanu aktualnego gospodarki odpadami w małych i średnich podmiotach gospodarczych	UMiG, ZGKiM
2003-2006	Organizacja systemu zbierania, gromadzenia i transportu odpadów powstających w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw	ZGKiM, przedsiębiorcy
2003-2006	Stosowanie niskoodpadowych technologii produkcji	przedsiębiorcy
2003-2014	Zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie stosowanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych	UMiG, ZGKiM, Cukrownia „Łubna”

5.4.7. Odpady niebezpieczne

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Poprawa efektywności i zakresu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych	przedsiębiorcy
2003-2006	Wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów	przedsiębiorcy

5.4.8. Oleje odpadowe

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Doskonalenie zbierania olejów odpadowych umożliwiające osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu określonych ustawowo.	UMiG, ZGKiM

5.4.9. Baterie i akumulatory

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Rozbudowa systemu zbierania odpadów (rozbudowa GPZON, wytypowanie placówek handlowych zajmujących się sprzedażą baterii i akumulatorów)	UMiG, ZGKiM przedsiębiorcy

5.4.10. Odpady zawierające azbest

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Realizacja programu usuwania materiałów zawierających azbest	UMiG, ZGKiM

5.4.11. Środki ochrony roślin

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Organizacja i rozbudowa systemu zbierania odpadów po środkach ochrony roślin (wytypowane placówki handlowe zajmujące się sprzedażą pestycydów)	UMiG, ZGKiM przedsiębiorcy

5.4.12. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Organizacja systemu selektywnego zbierania zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych od podmiotów gospodarczych i użytkowników indywidualnych	UMiG, ZGKiM przedsiębiorcy

5.4.13. Odpady medyczne i weterynaryjne

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Działania mające na celu eliminację odpadów medycznych i weterynaryjnych ze strumienia odpadów komunalnych i skierowanie ich do instalacji termicznego przekształcania spełniających wymogi ochrony środowiska	UMiG, ZGKiM przedsiębiorcy

5.4.14. Inne odpady niebezpieczne

Lata	Rodzaj i zakres działań	Jednostka odpowiedzialna
2003-2006	Utworzenie punktu magazynowania odpadów powstałych z akcji ratowniczych, zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych przy GPZON	UMiG, ZGKiM przedsiębiorcy

5.5. Plan unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest

Podstawową i najtańszą metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest składowanie. Wojewódzki plan gospodarki odpadami przewiduje budowę dla odpadów zawierających azbest jednego dużego składowiska w rejonie Grzybowa na terenach poeksploatacyjnych kopalni siarki.

Podstawą do opracowania programu usuwania azbestu jest dokonana inwentaryzacja miejsc występowania, rodzaju i ilości wyrobów zawierających azbest wg której na terenie gminy Kazimierza Wielka znajduje się 54 841 m² (603 Mg) wyrobów zawierających azbest. Informacje te nie są pełne, ponieważ nie wszyscy właściciele i zarządcy budynków złożyli informacje o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania.

Z oszacowania przeprowadzonego na potrzeby „Powiatowego planu gospodarki odpadami” wynika, że na terenie miasta i gminy jest 1752 Mg wyrobów zawierających azbest tj. 159 300 m². Szacuje się, że na terenach wiejskich znajduje się 1314 Mg wyrobów zawierających azbest (119 475 m²), a na terenie miasta 438 Mg (39 825 m²).

Wskazane jest również zorganizowanie fachowej pomocy wszystkim właścicielom obiektów przy wypełnianiu w ramach inwentaryzacji, arkuszy ocen i ankiet o stanie technicznym i ilości wbudowanych wyrobów zawierających azbest, a także przekazywanie informacji

o możliwościach uzyskiwania pomocy finansowej na prace związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest.

Gminny plan usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest składający się z zadań podstawowych i szczegółowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5.1 Zadania do realizacji w latach 2005–2015 w zakresie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest i usuwania wyrobów zawierających azbest do realizacji na terenie gminy Kazimierza Wielka

Termin realizacji	Zadania podstawowe w zakresie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest	Jednostka odpowiedzialna
2005 - 2015	Zbieranie odpadów zawierających azbest i przekazanie firmom posiadającym odpowiednie zezwolenie w zakresie zbierania, transportu i unieszkodliwiania.	Posiadacze odpadów, przedsiębiorcy
2005 - 2015	Wspieranie rozbudowy zaplecza technicznego do składowania odpadów zawierających azbest (budowa składowisk / kwater odpadów zawierających azbest)	UMiG w ramach porozumień i związków, przedsiębiorcy

Plan gospodarki odpadami dla gminy Kazimierza Wielka

Termin realizacji	Zadania szczegółowe w zakresie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest	Jednostka odpowiedzialna
2005 – 2015	<p>Wdrożenie zasad i zapisów prawa dotyczących wyrobów i odpadów zawierających azbest, zgodnie z rozporządzeniami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23.10.2003 r (Dz. U. Nr 192, poz. 1876) w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest, • Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 1998 r. (Dz. U. Nr 138, poz. 895), w sprawie bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest • Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 kwietnia 1998 r. (Dz. U. Nr 45, poz. 280), w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów, 	UMiG, właściciele obiektów
2004 – 2005	<p>Wypełnienie przez właścicieli obiektów budowlanych arkuszy oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania i złożenia ich do UMiG. Należy szczególną uwagę zwrócić na prawidłowy opis w arkuszach obiektów publicznych, jak na przykład: drogi, place, szkoły, przedszkola, żłobki, szpitale, domy kultury i tym podobne obiekty, które będą w przyszłości mogły korzystać finansowo ze wsparcia z zewnątrz i których oczyszczenie z azbestu powinno nastąpić w pierwszej kolejności.</p>	UMiG, właściciele obiektów
corocznie 2005 – 2015	Sporządzenie zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest na koniec każdego roku.	UMiG
corocznie 2005 – 2015	Opracowanie danych liczbowych o ilości i rozmieszczeniu wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu i każdej gminy, w tym opracowanie załączników mapowych.	UMiG
corocznie 2005 – 2014	Sukcesywne dokonywanie przeglądu technicznego obiektów na terenie gmin stosownie do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14.08.1998r.	UMiG, właściciele obiektów
2005 – 2008	Ustalenie rejonów spodziewanego wzrostu zagrożenia pyłem azbestu z uwagi na koncentrację występowania uszkodzeń lub technicznego zużycia wyrobów zawierających azbest.	UMiG
2005 – 2015	Wystąpienie do odpowiednich jednostek o przeprowadzenie monitoringu zagrożonych rejonów (obiektów), w których zabudowano wyroby zawierające azbest	UMiG, właściciele obiektów
2005 – 2015	Przekazanie zebranych informacji wraz z arkuszami ocen sukcesywnie do urzędu nadzoru budowlanego w powiecie.	UMiG
2004-2005	Przeprowadzenie rozeznania rynku na usługi związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest.	UMiG
2004 – 2005	Wybór najkorzystniejszych ofert na usługi związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest.	UMiG
2005 – 2015	Usuwanie wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest.	UMiG, przedsiębiorcy

5.6. Działania wspomagające

Zgodnie z powiatowym planem gospodarki odpadami jednym z podstawowych warunków realizacji planu gospodarki odpadami jest włączenie się do jego realizacji wszystkich mieszkańców gminy. Wiąże się to z wszechstronną edukacją ekologiczną mieszkańców.

Priorytetem w polityce ekologicznej państwa, a także Unii Europejskiej jest przeciwdziałanie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów. Zachęcanie mieszkańców do redukcji ilości wytwarzanych odpadów powinno być realizowane poprzez edukację ekologiczną.

Edukacja ekologiczna powinna się odbywać na wielu płaszczyznach:

- edukacja dzieci i młodzieży, między innymi poprzez wprowadzanie właściwego systemu nauczania w szkołach,
- edukacja za pomocą środków masowego przekazu nie tylko w oparciu o akcję reklamową, ale także poprzez dobór programów popularyzujących zachowania przyjazne dla środowiska,
- edukacja poprzez akcje plakatowania prowadzone niezależnie bądź przy okazji organizowania imprez o relatywnie dużym zasięgu.

Treści edukacyjne powinny uczyć korzystania z towarów i opakowań wielokrotnego użytku w celu ograniczenia wytwarzania odpadów, a także pokazywać korzyści płynące z powtórnego wykorzystania surowców odzyskanych z odpadów. Przygotowane dla mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych materiały edukacyjno-informacyjne powinny zawierać ponadto kompletne informacje na temat prowadzonych akcji zbierania odpadów (zarówno w odniesieniu do lokalizacji jak i zakresu zbieranych odpadów), oraz stosowanych na nich oznakowań. Wszystkie działania informacyjno-edukacyjne powinny umożliwić pozyskanie akceptacji społeczeństwa, dla przyjętego systemu gospodarki odpadami, przy jednoczesnym wypracowaniu nawyków segregacji odpadów w gospodarstwach domowych.

6. Wnioski z analizy oddziaływania planu na środowisko

Analiza oddziaływania na środowisko „Planu gospodarki odpadami dla gminy Kazimierza Wielka”, obejmuje stan środowiska w gminie w odniesieniu do wód powierzchniowych, podziemnych, gleb i powietrza. Zmiany stanu obecnego, w przypadku braku realizacji planu, dotyczą przede wszystkim ciągłego pogarszania jakości płytkich wód podziemnych oraz gleb. Proces ten jest uwarunkowany sukcesywną migracją zanieczyszczeń z istniejących „dzikich wysypisk”. Nieprawidłowe gospodarowanie odpadami na obszarze gminy może doprowadzić do degradacji środowiska przyrodniczego. Likwidacja tych obiektów, zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowisko oraz edukacja są podstawowymi działaniami, planowanymi w pierwszych latach funkcjonowania planu.

6.1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu

Potencjalne zagrożenie dla środowiska wodnego i glebowego

Na terenie gminy Kazimierza Wielka brak jest składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych.

Istniejące „dzikie wysypiska” prowadzą do degradacji środowiska w analogiczny sposób, jak w przypadku składowisk bez odpowiednich zabezpieczeń. W gminie brak jest informacji o lokalizacji istniejących „dzikich wysypisk”. Powstające miejsca nielegalnego gromadzenia odpadów są na bieżąco likwidowane. Istnieje konieczność prowadzenia szerokiej akcji edukacyjnej.

Zagrożenie powietrza atmosferycznego wynikające ze składowania odpadów

W ramach realizacji ogólnokrajowego „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest” powstaną w gminie, w trakcie wymiany pokryć dachowych, odpady

zawierające azbest, należące do odpadów niebezpiecznych. Niekontrolowane usuwanie elementów zawierających azbest stanowić może zagrożenie dla czystości powietrza i w konsekwencji dla ludzi będących w zasięgu oddziaływania pyłu azbestowego.

Wnioski

- W przypadku braku realizacji planu, gospodarowanie odpadami prowadzone będzie nieprawidłowo, co doprowadzi do dalszej degradacji środowiska przyrodniczego.
- Nieprawidłowe gospodarowanie odpadami przyczyni się do wzrostu ilości odpadów kierowanych na składowiska, zwłaszcza ulegających biodegradacji i odpadów niebezpiecznych oraz do powstawania „dzikich wysypisk”.
- Niekontrolowane usuwanie elementów zawierających azbest stanowić może zagrożenie dla czystości powietrza i w konsekwencji dla ludzi będących w zasięgu oddziaływania pyłu azbestowego.

6.2. Określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko rozwiązań objętych planem

Z prognozy wynika, że w najbliższych latach nastąpi wzrost ilości wytwarzanych odpadów. Realizacja planu doprowadzi jednak do zmniejszenia ilości odpadów deponowanych na składowisku, przy jednoczesnym wzroście ilości odpadów poddawanych procesom odzysku lub unieszkodliwiania z ograniczeniem ich składowania. Proces ten przyczyni się znacząco do ograniczenia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.

Negatywne oddziaływanie aktualnego stanu gospodarowania odpadami może zostać ograniczone lub wyeliminowane poprzez realizację projektowanego systemu gospodarowania odpadami. Zaplanowane działania polegają w pierwszej kolejności na uporządkowaniu gospodarowania odpadami. Zaplanowane działania polegają również na wprowadzeniu systemu segregacji i selektywnego zbierania oraz na wdrażaniu procesów odzysku, a następnie unieszkodliwiania odpadów.

Likwidacja „dzikich wysypisk”

Wysypiska, które są niezorganizowane, nielegalne i funkcjonują bez zezwolenia władz terenowych – tzw. „dzikie wysypiska” wykazują negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. Charakter zanieczyszczenia jest zbliżony, jak dla nieprawidłowo funkcjonujących składowisk odpadów komunalnych. Na obszarze gminy brak jest informacji o lokalizacji „dzikich wysypisk”. Plan zakłada bieżącą likwidację miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów. Taka likwidacja przyczynia się przede wszystkim do usunięcia ogniska zanieczyszczenia płytkich wód gruntowych, wód powierzchniowych oraz gleb.

Segregacja i selektywne zbieranie odpadów

Założeniem planu jest włączenie się do jego realizacji wszystkich mieszkańców gminy. Na efektywność prowadzonego zbierania selektywnego odpadów znaczący wpływ będzie miała właściwie prowadzona edukacja we wszystkich grupach społeczeństwa.

Segregacja i selektywne zbieranie odpadów doprowadzi do pozyskania surowców wtórnych i przede wszystkim do ograniczenia ilości odpadów kierowanych na składowiska. Selektywne zbieranie może być prowadzone wariantowo: zbieranie „u źródła” (w obrębie posesji, szczególnie na terenach wiejskich i zabudowy jednorodzinnej), punkty selektywnego

zbierania (wydzielone miejsca na terenie osiedli i centrów usługowo-handlowych) oraz centra selektywnego zbierania (ogrodzone i strzeżone miejsca, do których przywożone są odpady wysegregowane).

Segregacja odpadów i selektywne zbieranie doprowadzi ponadto do wydzielenia odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych i przekazanie ich do GPZON. Prawidłowo zlokalizowane punkty i szeroko prowadzona akcja doprowadzą do ograniczenia zagrożenia dla środowiska w związku z niekontrolowanym składowaniem odpadów niebezpiecznych.

Kompostowanie odpadów komunalnych i osadów ściekowych

Kompostowanie jest tlenowym procesem rozkładu, a produktami gazowymi przemian są dwutlenek węgla i para wodna. W wyniku procesu kompostowania odzyskuje się produkt, który może być wykorzystywany do nawożenia pól i wzbogacania gleb, pod warunkiem spełnienia kryterium czystości bakteriologicznej i zawartości metali ciężkich. Kompostuje się głównie odpady zielone, odpady organiczne ulegające biodegradacji wydzielone z odpadów komunalnych oraz osady ściekowe. Kompostowanie powinno być poprzedzone segregacją wstępną. Rozpowszechnianie kompostowni indywidualnych i lokalnych ograniczy ilość odpadów ulegających biodegradacji, deponowanych dotychczas na składowiskach odpadów komunalnych. Kompostowanie odpadów zmniejsza niekorzystne skutki, jakie niesie za sobą unieszkodliwianie odpadów na składowiskach: odcieki zanieczyszczające wody gruntowe, emisję gazu składowiskowego, zajmowanie dużych obszarów, niszczenie krajobrazu.

W związku z dużą ilością osadów ściekowych powstających w wyniku oczyszczania ścieków z przemysłu cukrowniczego, należy rozważyć budowę lokalnej kompostowni o odpowiedniej przepustowości do przekształcania osadów ściekowych wspólnie z odpadami ulegającymi biodegradacji pochodzących z Cukrowni „Łubna” z możliwością przyjmowania odpadów pochodzących z gospodarstw domowych. Ograniczy to w znaczącym stopniu ilość osadów ściekowych gromadzonych na składowisku wspólnie z odpadami komunalnymi oraz wzrośnie możliwość wykorzystania ich w celach rolniczych. Kompostowanie osadów ściekowych pochodzących z Cukrowni „Łubna” jest wskazane do czasu intensywnej działalności Cukrowni „Łubna”.

Termiczne przekształcanie odpadów

Plan nie zakłada budowy instalacji do termicznego przekształcania odpadów w gminie Kazimierza Wielka. Odpady medyczne powinny być przewożone do najbliższej spalarni odpadów medycznych już funkcjonującej, zlokalizowanej w Busku Zdroju. Powstające odpady medyczne, weterynaryjne oraz poubojowe mogą być ponadto unieszkodliwiane w każdej prawidłowo działającej instalacji służącej do termicznego przekształcania, w tym również w projektowanej instalacji w Centralnym Ośrodku Gospodarowania Odpadami w rejonie południowo-wschodnim. Termiczne przekształcanie odpadów przyczynia się do zmniejszenia ilości odpadów deponowanych na składowiskach, w szczególności odpadów niebezpiecznych i przyczynia się w znaczący sposób do poprawy stanu środowiska.

Jednocześnie niezmiernie ważnym elementem systemu gospodarowania odpadami jest ograniczenie ilości odpadów poddawanych termicznemu przekształcaniu w indywidualnych kotłowniach przydomowych. Jest to proces niekontrolowany, mogący wprowadzać do środowiska duże ilości zanieczyszczeń. Ograniczenie tego zjawiska przyczyni się w znaczącym stopniu do zmniejszenia niskiej emisji.

Edukacja ekologiczna

Jednym z podstawowych warunków realizacji planu gospodarki odpadami w gminie Kazimierza Wielka jest włączenie się do udziału w jego realizacji wszystkich mieszkańców. Wiąże się to z potrzebą zmiany podejścia do znaczenia środowiska przyrodniczego dla każdego człowieka. Konieczna jest zatem wszechstronna edukacja ekologiczna społeczeństwa promująca pożądanym sposobem postępowania z odpadami, w tym również ograniczenie niskiej emisji. Prawidłowo prowadzona kampania edukacyjna, może doprowadzić do zmniejszenia ilości powstawania odpadów, wzrostu procesów indywidualnego zagospodarowania lub segregacji odpadów u źródła ich powstania, wykorzystania w recyklingu odpadów mogących zastąpić surowce pierwotne (ewentualne wykorzystanie części ulegających biodegradacji), wzrostu ilości odpadów poddawanych unieszkodliwianiu poza składowaniem i minimalizacji odpadów trafiających na składowiska.

Należy wyraźnie podkreślić, że właściwie realizowane przedsięwzięcia edukacyjne, przyczyniają się docelowo do ograniczania negatywnych skutków oddziaływania na środowisko, szczególnie w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi.

Wnioski

- Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów, czyli „dzikich wysypisk” przyczyni się przede wszystkim do usunięcia ogniska zanieczyszczenia gleb, wód podziemnych i powierzchniowych.
- Kontrolowany sposób postępowania z odpadami zawierającymi azbest nie spowoduje zanieczyszczenia środowiska atmosferycznego.
- Segregacja i selektywne zbieranie odpadów doprowadzi do pozyskania surowców wtórnych i przede wszystkim do ograniczenia ilości odpadów kierowanych na składowiska oraz do wydzielenia odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.
- Rozpowszechnianie kompostowni indywidualnych i lokalnych ograniczy ilość odpadów ulegających biodegradacji, deponowanych dotychczas na składowiskach odpadów komunalnych.
- W związku z dużą ilością osadów ściekowych powstających w wyniku oczyszczania ścieków z przemysłu cukrowniczego, należy rozważyć budowę kompostowni służącej przekształcaniu odpadów pochodzących z Cukrowni „Łubna” wspólnie z osadami ściekowymi z sektora komunalnego. Ograniczy to w znaczącym stopniu ilość osadów ściekowych gromadzonych dotychczas na składowisku odpadów komunalnych i wzrost ich wykorzystania w celach rolniczych. Budowa kompostowni jest wskazana pod warunkiem dalszej działalności cukrowni.
- Ograniczenie zjawiska spalania odpadów w indywidualnych paleniskach przydomowych przyczyni się w znaczącym stopniu do ograniczenia niskiej emisji.
- Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców spowoduje zwiększenie efektywności prowadzonego selektywnego zbierania odpadów, co zapewni pozyskanie surowców wtórnych i zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska.
- Nowe inwestycje przewidywane do realizacji będą podlegać procedurom ocen oddziaływania na środowisko, co powinno zagwarantować bezpieczne dla środowiska funkcjonowanie tych instalacji.

7. Przyjęty system gospodarki odpadami.

Proponowany system gospodarki odpadami zakłada wstępną segregację odpadów w miejscu ich powstawania oraz selekcję wysegregowanych odpadów na terenie bazy ZGKiM i wstępne ich przetworzenie.

Ze względu na różnicę w ilości wytwarzanych odpadów, a co za tym idzie koniecznością zróżnicowania częstotliwości ich odbioru teren gminy został podzielony na dwa obszary obsługi:

- a) Rejon obsługi „miasto” obejmujący teren miasta Kazimierza Wielka i sąsiadujące z miastem sołectwa: Cudzynowice, Odonów, Donosy, Wojciechów i Jakuszowice.
- b) Rejon obsługi „gmina” obejmujący pozostałe 37 sołectw.

7.1. Rejon obsługi „miasto”.

W rejonie obsługi „miasto” proponuje się w części z zabudową wielorodzinną wykorzystanie już rozstawionych kontenerów typu KP-7 w ilości 18 szt. do gromadzenia odpadów pozostałych po segregacji. Kontenery powinny być opróżniane po każdorazowym zgłoszeniu przez zarządcę budynków.

Do gromadzenia surowców wtórnych proponuje się kontenery typu „dzwon” o poj. 1,5m³. Kontenery te należy ustawić przy kontenerach KP-7. Przewiduje się segregację trzech grup odpadów: szkło, metale i tworzywa sztuczne.

W części rejonu obsługi z zabudową jednorodziną przewiduje się gromadzenie odpadów nie nadających się do recyklingu i kompostowania w pojemnikach typu SM-110 lub workach foliowych na stojakach. Opróżnianie pojemników i zbieranie worków powinno odbywać się raz na tydzień. Do selektywnego gromadzenia odpadów zakłada się ustawienie 48 zestawów kontenerów typu „dzwon” o poj. 1,5m³ do gromadzenia szkła, metali i tworzyw sztucznych. Kontenery powinny być rozstawione w miejscach ogólnie dostępnych i zapewniających optymalne ich położenie względem korzystających z nich mieszkańców. Przewiduje się opróżnianie kontenerów do selektywnego gromadzenia odpadów raz w miesiącu.

7.2. Rejon obsługi „gmina”.

W rejonie obsługi „gmina” przewiduje się gromadzenie odpadów nie nadających się do recyklingu i kompostowania w pojemnikach typu SM-110 lub workach foliowych na stojakach. Opróżnianie pojemników i zbieranie worków powinno odbywać się raz na dwa tygodnie. Worki i pojemniki powinny być dostarczane w umówionych dniach wywozu w pobliżu drogi – trasy przejazdu śmieciarki. Do selektywnego gromadzenia odpadów zakłada się ustawienie 85 zestawów kontenerów typu „dzwon” o poj. 1,5m³ do gromadzenia szkła, metali i tworzyw sztucznych. Kontenery powinny być rozstawione w miejscach ogólnie dostępnych i zapewniających optymalne ich położenie względem korzystających z nich mieszkańców. Przewiduje się opróżnianie kontenerów do selektywnego gromadzenia odpadów raz na kwartał.

Tabela 7.1. Zestawienie ilości pojemników typu SM-110 na odpady komunalne w poszczególnych miejscowościach..

LP.	NAZWA SOLECTWA	Liczba mieszkańców	Liczba gospodarstw	Ilość pojemników SM 110
1	2	3	4	5
1.	Boronice	362	91	91
2.	Broniszów	288	72	72
3.	Chruszczyna Mała	165	41	41
4.	Chruszczyna Wielka	356	89	89
5.	Cło	96	24	24
6.	Cudzynowice	726	182	182
7.	Dalechowice	304	76	76
8.	Donatkowice	201	50	50
9.	Donosy	523	131	131
10.	Gabułów	329	82	82
11.	Głuchów	144	36	36
12.	Gorzków	315	79	79
13.	Góry Sieradzkie	101	25	25
14.	Gunów Kolonia	151	38	38
15.	Gunów Wilków	271	68	68
16.	Hołdowice	224	56	56
17.	Jakuszowice	211	53	53
18.	Kamieńczyce	277	69	69
19.	Kazimierza Mała	270	68	68
20.	Kamyszów	294	74	74
21.	Krzyszczkowice	283	71	71
22.	Lekszyce	108	27	27
25.	Lękawa	276	69	69
24.	Łyczaków	206	52	52
25.	Marcinkowice	161	40	40
26.	Nagórzanki	104	26	26
27.	Odonów	518	130	130
28.	Paśmiechy	239	60	60
29.	Plechów	236	59	59
30.	Plechówka	73	18	18
31.	Podolany	255	64	64
32.	Sieradzice	358	90	90
33.	Skorców	298	74	74
34.	Słonowice	341	85	85
35.	Stradlice	297	74	74
36.	Wielgus	218	55	55
37.	Wojciechów	551	138	138
38.	Wojślawice	369	92	92
39.	Wymysłów	61	15	15
40.	Zagórzyce	235	59	59
41.	Zięblice	276	69	69
42.	Zysławice	178	45	45
43.	Kazimierza Wielka (zabudowa jednorodzinna)	3411	975	975
Razem:		14660	3791	3791

Tabela 7.2. Zestawienie ilości kontenerów na odpady segregowane w poszczególnych miejscowościach.

LP.	NAZWA SOŁECTWA	Liczba mieszkańców	Liczba gospodarstw	Ilość punktów gromadzenia	Ilość kontenerów	Ilość budynków obsługiwanych przez punkt
1	2	3	4	5	6	7
1.	Boronice	362	91	3	9	30
2.	Broniszów	288	72	3	9	24
3.	Chruszczyna Mała	165	41	2	6	21
4.	Chruszczyna Wielka	356	89	3	9	30
5.	Cło	96	24	1	3	24
6.	Cudzynowice	726	182	6	18	30
7.	Dalechowice	304	76	3	9	25
8.	Donatkowice	201	50	2	6	25
9.	Donosy	523	131	5	15	26
10.	Gabułów	329	82	3	9	27
11.	Głuchów	144	36	2	6	18
12.	Gorzków	315	79	3	9	26
13.	Góry Sieradzkie	101	25	1	3	25
14.	Gunów Kolonia	151	38	2	6	19
15.	Gunów Wilków	271	68	2	6	34
16.	Hołdowice	224	56	2	6	28
17.	Jakuszowice	211	53	2	6	27
18.	Kamieńczyce	277	69	2	6	35
19.	Kazimierza Mała	270	68	2	6	34
20.	Kamyszów	294	74	3	9	25
21.	Krzyszkowice	283	71	3	9	24
22.	Lekszyce	108	27	1	3	27
25.	Łękawa	276	69	3	9	23
24.	Łyczaków	206	52	2	6	26
25.	Marcinkowice	161	40	2	6	20
26.	Nagórzanki	104	26	1	3	26
27.	Odonów	518	130	5	15	26
28.	Paśmiechy	239	60	2	6	30
29.	Plechów	236	59	2	6	30
30.	Plechówka	73	18	1	3	18
31.	Podolany	255	64	3	9	21
32.	Sieradzice	358	90	3	9	30
33.	Skorców	298	74	3	9	25
34.	Słonowice	341	85	3	9	28
35.	Stradlice	297	74	3	9	25
36.	Wielgus	218	55	2	6	28
37.	Wojciechów	551	138	5	15	28
38.	Wojślawice	369	92	4	12	23
39.	Wymysłów	61	15	1	3	15
40.	Zagórzyce	235	59	2	6	30
41.	Zięblice	276	69	3	9	23
42.	Zysławice	178	45	2	6	23
43.	Kazimierza Wielka (zabudowa jednorodzinna)	3411	975	25	75	39
44.	Kazimierza Wielka (zabudowa wielorodzinna)	2848	889	18	54	49
Razem:		17508	4680	151	453	

7.3. Transport

7.3.1. Transport odpadów niesegregowanych

Dla zapewnienia realizacji zadań transportowych, ujętych w planie gospodarki odpadami, przewiduje się zakup dwóch specjalistycznych samochodów przystosowanych do obsługi pojemników typu SM-110 tak, aby łącznie z posiadanym przez ZGKiM sprzętem teren miasta i gminy obsługiwany był przez trzy samochody przystosowane do pojemników SM-110, każdy z trzyosobową brygadą, przez pięć dni w tygodniu oraz jeden samochód do transportu kontenerów KP-7.

Plan przejazdu poszczególnych samochodów z wyszczególnieniem ilości ładowanych pojemników przedstawia tabela 7.3.

Tabela 7.3. Harmonogram pracy samochodów bezpylnych

Dzień tygodnia	Nr samochodu	Obsługiwane miejscowości	Ilość pojemników w miejscowości	Razem ilość pojemników
1	2	3	4	5
Tydzień pierwszy				
Poniedziałek	1	Kazimierza W.	195	195
	2	Kazimierza W.	195	195
	3	Kazimierza W.	195	195
Wtorek	1	Kazimierza W.	195	195
	2	Kazimierza W.	195	195
	3	Odonów Jakuszowice	130 53	183
Środa	1	Cudzynowice	182	182
	2	Wojciechów	138	138
	3	Donosy	131	131
Czwartek	1	Łękawa	69	215
		Broniszów	72	
		Kamyszów	74	
	2	Kamieńczyce	69	203
		Skorczów	74	
		Paśmiechy	60	
	3	Głuchów	36	252
		Gunów Kolonia	38	
		Gunów Wilków	68	
Góry Sieradzkie		25		
		Słonowice	85	
Piątek	1	Boronice	91	187
		Wielgus	55	
		Chruszczyna M.	41	
	2	Sieradzice	90	157
		Lekszyce	27	
		Marcinkowice	40	
	3	Krzyszkwice	71	173
		Dalechowice	76	
		Nagórzanki	26	

Plan gospodarki odpadami dla gminy Kazimierza Wielka

1	2	3	4	5
Tydzień drugi				
Poniedziałek	1	Kazimierza W.	195	195
	2	Kazimierza W.	195	195
	3	Kazimierza W.	195	195
Wtorek	1	Kazimierza W.	195	195
	2	Kazimierza W.	195	195
	3	Odonów Jakuszowice	130 53	183
Środa	1	Cudzynowice	182	182
	2	Wojciechów	138	138
	3	Donosy	131	131
Czwartek	1	Donatkowice	50	193
		Gorzków	79	
		Podolany	64	
	2	Wojśławice	92	137
		Zysławice	45	
	3	Plechówka	18	131
Stradlice		74		
Cło		24		
Piątek	1	Wymysłów	15	200
		Łyczaków	52	
		Chruszczyna W.	89	
	2	Plechów	59	210
		Zięblice	69	
		Gabułów	82	
3	Zagórzyce	59	124	
	Hołodowiec	56		
		Kazimierza M.	68	

Zebrane odpady transportowane będą na teren bazy ZGKiM, gdzie poddane zostaną dodatkowej segregacji w celu wyeliminowania odpadów nadających się do recyklingu i odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów trafiających na składowisko.

Odpady pozostałe po segregacji, a nie nadające się do recyklingu będą prasowane i wywożone na składowisko odpadów komunalnych w Sielcu Biskupim gm. Skalbmierz.

7.3.2. Transport odpadów segregowanych.

Odpady z kontenerów do selektywnej zbiórki transportowane będą specjalistycznym samochodem na teren bazy ZGKiM gdzie poddane zostaną dokładnej segregacji i wstępnemu przetworzeniu (rozdrabnianie, belowanie, mielenie).

8. Sposób monitoringu i oceny wdrażania planu

Elementem mającym na celu monitorowanie planu gospodarki odpadami dla gminy Kazimierza Wielka będzie monitorowanie samorządowe.

Na radach gminy powinna być poruszana problematyka związana z realizacją celów i zadań wynikających z planu gospodarki odpadami. Rady sołeckie także powinny uczestniczyć w programie monitoringu planu poprzez wprowadzanie do obrad zagadnień związanych z problemami bieżącymi dotyczącymi odpadów powstających na terenie sołectwa. Należy uwzględnić problematykę selektywnego zbierania odpadów komunalnych i właściwego postępowania z odpadami ulegającymi biodegradacji.

Monitorowanie działań mające za zadanie zebranie informacji z sołectw będzie odbywać się poprzez rozsyłanie ankiet i przedkładanie informacji do gminy. Pomoże to w ustaleniu danych o problemach oraz o sposobach gospodarowania odpadami jak również pozwoli na kontrole ilości, rodzaju, jakości oraz sposobu zagospodarowania odpadów. Zabiegi te przyczynią się do wdrażania planu w poszczególnych sołectwach.

Spływające informacje z sołectw jak i instytucji w dużym stopniu ułatwi obserwacje zachodzących zmian oraz pozwoli ocenić skuteczność wdrażania planu, a także realizacji w czasie zamierzonych celów. Posłuży to jako główne źródło podczas obrad rady gminy, ułatwi również podejmowanie właściwych decyzji.

W przypadku instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów będą one monitorowane na podstawie sprawozdań z zakresu budowy, modernizacji oraz ich sposobu działania.

Zebrane dane posłużą do sporządzenia raportów, które określą stopień realizacji planu. Co dwa lata staną się podstawą do opracowania sprawozdania z realizacji przyjętych celów, a następnie posłużą do aktualizacji planu gospodarki odpadami.

Stan gospodarki odpadami w gminie powinien być każdorazowo opracowywany dla odpadów z każdego z sektorów: komunalnego, gospodarczego i odpadów niebezpiecznych, zebrane w sposób tabelaryczny.

Analiza efektywności realizacji planu gospodarki odpadami obejmować będzie wskaźniki podane w opracowanym planie i zgodnie z wojewódzkim oraz powiatowym planem gospodarki odpadami przedstawiać się następująco

Tabela 8.1. Wykaz wskaźników efektywności realizacji planu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
Odpady wytworzone w sektorze komunalnym		
1.	Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych w zakresie gospodarki odpadami (ilość akcji, ilość wydawnictw edukacyjnych).	liczba akcji
2.	Udział procentowy mieszkańców powiatu objętych zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych.	%
3.	Udział procentowy mieszkańców uczestniczących w selektywnym zbieraniu odpadów (w tym odpadów ulegających biodegradacji, wielkogabarytowych, budowlanych).	%
4.	Liczba zakładów zajmujących się odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów w tym termicznym przekształcaniem odpadów.	sztuk
5.	Poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych (w %).	%
6.	Ilość odpadów opakowaniowych deponowanych na składowisko.	%
7.	Udział procentowy przetwarzanych rocznie osadów ściekowych.	%
8.	Poziomy odzysku i unieszkodliwiania (poza składowaniem) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.	%
9.	Udział procentowy mieszkańców objętych selektywnym zbieraniem odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w sektorze komunalnym.	%

Odpady wytworzone w sektorze gospodarczym		
10.	Udział procentowy odpadów przemysłowych deponowanych na składowiskach.	%
11.	Udział procentowy odpadów przemysłowych poddawanych procesom odzysku.	%
Odpady niebezpieczne		
12.	Poziomy odzysku i recyklingu olejów odpadowych.	%
13.	Poziomy odzysku z rynku akumulatorów ołowiowych.	%
14.	Poziomy odzysku i recyklingu baterii i akumulatorów.	%
15.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest.	Mg
16.	Udział procentowy wyrobów zawierających azbest poddanych procesom unieszkodliwiania.	%
17.	Ilość w Mg pojazdów wycofanych z eksploatacji przekazanych do stacji demontażu lub punktów zbierania pojazdów.	Mg
18.	Ilość powstających w powiecie odpadów medycznych i weterynaryjnych.	Mg
19.	Liczba wybudowanych Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON).	sztuk

Tabela 8.2. Informacje dotyczące przyjętych celów ujętych w planie gospodarki odpadami.

Lp	Przyjęty do realizacji cel	Nazwa wskaźnika	Stan wyjściowy	Stan docelowy w 2006 r.	Stan docelowy w 2014 r.	Stopień realizacji - opis

Tabela 8.3. Informacje dotyczące przyjętych zadań do realizacji.

Lp.	Nazwa zadania	Założony okres realizacji	Opis stanu realizacji

9. Analiza ekonomiczna i wskazanie instrumentów finansowych służących realizacji zamierzonych celów

Wystąpienie po środki wiąże się zawsze z częściowym udziałem własnym gminy, jednak część wkładu własnego może zostać wniesiona „w naturze” np. w postaci nieruchomości. Przedstawione zostaną również projekty, gdzie udział własny gminy wymaga zaangażowania minimalnych środków w stosunku do pozyskiwanej kwoty, co stwarza możliwość aplikacji podczas trwania roku budżetowego.

9.1. WFOŚiGW

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Finansuje zwykle do 50% kosztów inwestycji. Informacje o WFOŚiGW w poszczególnych województwach można znaleźć pod adresem <http://www.zielonasiec.pl/finanse.html>

9.2. NFOŚiGW

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
(<http://www.nfosigw.gov.pl/info/default.htm>)

9.3. EkoFundusz

Posiada środki z tzw. ekokowersji polskiego długu zagranicznego
(<http://www.ekofundusz.org.pl>).

Najbardziej znaczącą zmianą w działaniu EkoFunduszu w 2004 roku będzie zdecydowana koncentracja środków na projektach niekomercyjnych. Oznacza to całkowite wycofanie się z udziału w inwestycjach charakteryzujących się wysoką opłacalnością. Zmiana ta wynika z konieczności pomocy inwestorom, dla których dotacja częstokroć stanowi o powodzeniu planowanego przedsięwzięcia niekomercyjnego, mającego na celu jedynie względy ochrony środowiska. Drugą istotną zmianą w porównaniu z latami poprzednimi będzie zmniejszenie udziału dotacji EkoFunduszu w całkowitych kosztach projektów.

Sektory priorytetowe EkoFunduszu

Dotacje EkoFunduszu będą, podobnie jak w minionych latach, przyznawane w ramach pięciu sektorów priorytetowych:

- ograniczenie transgranicznego transportu dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz eliminacja niskich źródeł ich emisji (ochrona powietrza);
- ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bałtyku oraz ochrona zasobów wody pitnej (ochrona wód);
- ograniczenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi (ochrona klimatu);
- ochrona różnorodności biologicznej;
- gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych.

W ramach tych sektorów wspierane mogą być jedynie projekty dotyczące inwestycji bezpośrednio związanych z ochroną środowiska (w ich fazie implementacyjnej), a w dziedzinie ochrony przyrody również projekty nieinwestycyjne. Na dotację mogą liczyć jedynie te przedsięwzięcia, które charakteryzują się wysoką efektywnością tj. korzystnym stosunkiem osiągniętych efektów ekologicznych do poniesionych kosztów.

Środki Fundacji koncentrowane są zazwyczaj na zakupie podstawowych obiektów technologicznych i urządzeń niezbędnych do ich funkcjonowania. EkoFundusz chętnie finansuje projekty, w ramach których zastosowane zostają nowatorskie rozwiązania technologiczne, kładąc duży nacisk na zakup nowoczesnych technologii z krajów donatorów. W ten sposób realizowana jest misja transferu technologii z krajów donatorów do Polski.

Wysokość udzielanej pomocy

Wszystkie projekty rozpatrywane do dofinansowania ze środków EkoFunduszu można podzielić na projekty techniczne (inwestycyjne) oraz przyrodnicze.

Udział Fundacji w kosztach realizacji projektów technicznych (inwestycyjnych), będzie zależał od podmiotu zgłaszającego dany projekt do realizacji. Na najwyższą pomoc (dotacja w wysokości do 45% kosztów projektu) będą mogły liczyć samorzady zaliczające się do grupy o najniższym dochodzie ogółem na mieszkańca. Konsekwentnie, udział dotacji w kosztach projektu będzie najmniejszy (do 5% kosztów projektu) dla samorządów zaliczających się do grupy o najwyższym dochodzie ogółem na mieszkańca. Inne podmioty tj. instytucje charytatywne i wyznaniowe, społeczne organizacje ekologiczne, dyrekcje parków

narodowych i krajobrazowych będą mogły otrzymać wsparcie w wysokości do 30% kosztów przedsięwzięcia. Przedsiębiorcy zgłaszający projekt do dofinansowania ze środków Fundacji będą mogli liczyć na dotację nie przekraczającą 15% kosztów projektu.

Warunki udzielania dotacji dla projektów technicznych niekomercyjnych

Podmioty	Wysokość dotacji
Przedsiębiorcy	do 15%
Samorzady	
Grupa I (x £ 1170 zł/M)	do 45%
Grupa II (1170 < x £ 1330 zł/M)	do 30%
Grupa III (1330 < x £ 1700 zł/M)	do 15%
Grupa IV (x > 1700 zł/M)	do 5%
Inne podmioty	do 30%

x-dochód ogółem na mieszkańca liczony jako średnia arytmetyczna takich indeksów z lat 2000, 2001, 2002

W 2004 roku nie zmieniają się warunki udzielania pomocy na realizację projektów przyrodniczych - dotacja EkoFunduszu będzie mogła wynosić aż do 80% kosztów przedsięwzięcia.

W ramach projektów technicznych można wydzielić grupę projektów innowacyjnych, czyli prowadzących do zastosowania po raz pierwszy w Polsce nowej technologii lub przyczyniających się do wprowadzenia jej na Polski rynek. W 2004 roku będą one mogły otrzymać dofinansowanie EkoFunduszu w wysokości do 30% kosztów projektu w przypadku przedsiębiorców oraz do 50% kosztów projektu, gdy wnioskodawcą będą samorzady lub inne podmioty tj. instytucje charytatywne i wyznaniowe, społeczne organizacje ekologiczne, dyrekcje parków narodowych i krajobrazowych etc.

Warunki udzielania dotacji dla projektów innowacyjnych (niekomercyjnych)

Podmioty	Wysokość dotacji
Przedsiębiorcy	do 30%
Samorządy	do 50%
Inne podmioty	do 50%

Przedsięwzięcia uprawnione do dofinansowania

W dziedzinach ochrony powietrza i ochrony klimatu dotowane będą przedsięwzięcia dotyczące:

- energetycznego wykorzystania odnawialnych źródeł energii (w szczególności biomasy, energii słonecznej oraz efektywnych ekonomicznie zastosowań pomp ciepła);
- oszczędności energii w systemach zaopatrzenia w ciepło na cele komunalno - bytowe;
- eliminacji emisji metanu ze starych wyrobisk węgla, kopalń węgla kamiennego oraz eliminacji biogazu powstającego w oczyszczalniach ścieków;
- systemowych rozwiązań mających na celu istotne zmniejszenie zanieczyszczeń atmosfery powodowanych przez transport samochodowy na terenach miejskich.

W dziedzinie ochrony wód głównym priorytetem EkoFunduszu będzie, podobnie jak w poprzednich latach, budowa oczyszczalni ścieków w miejscowościach nadmorskich oraz w dorzeczu dolnej Wisły i Odry (gdy mają one istotny wpływ na jakość wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego). Ponadto współfinansowane przez EkoFundusz będą:

- budowa oczyszczalni ścieków o kluczowym znaczeniu dla jakości wody pitnej dla największych aglomeracji miejskich;
- ochrona wybranych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) przed infiltracją do nich zanieczyszczonych wód powierzchniowych;
- ochrona wód na obszarach mających wpływ na ważne obiekty przyrodnicze o randze międzynarodowej, decydujące o zachowaniu globalnej różnorodności biologicznej (parki narodowe i rezerваты przyrody);
- ochrona przed zanieczyszczeniem jezior o wysokiej wartości przyrodniczej.

W dziedzinie ochrony różnorodności biologicznej EkoFundusz wspiera działania mające na celu ochronę bądź renaturyzację ekosystemów najcenniejszych z przyrodniczego punktu

widzenia oraz ochronę gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem lub stanowiących gatunki tarczowe. Tak jak dotychczas dofinansowywane będą przede wszystkim przedsięwzięcia dotyczące:

- czynnej ochrony przyrody na terenach parków narodowych i rezerwatów przyrody;
- ochrony najcenniejszych obszarów wodno-błotnych oraz zwiększenia retencji wody w lasach;
- rewitalizacji zdegradowanych obszarów leśnych oraz przebudowy drzewostanów w parkach narodowych i ich otulinach w celu zwiększenia ich różnorodności biologicznej;
- aktywnej ochrony zagrożonych gatunków fauny i flory.

W dziedzinie gospodarki odpadami EkoFundusz będzie nadal wspierał:

- tworzenie kompleksowych systemów selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów komunalnych pochodzących od 50 tysięcy do 250 tysięcy mieszkańców;
- eliminację odpadów niebezpiecznych przy zastosowaniu technik i technologii pochodzących z krajów donatorów;
- rekultywację gleb zanieczyszczonych odpadami niebezpiecznymi w przypadku udokumentowanego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub świata przyrody oraz braku sprawcy.

Jakich inwestycji EkoFundusz nie finansuje

Podobnie jak dotychczas w 2004 roku środki EkoFunduszu nie będą mogły być przeznaczane na dofinansowanie projektów dotyczących prowadzenia badań naukowych, akcji monitoringowych, konferencji i sympozjów oraz innych form działalności edukacyjnej. Wyjątkami od tej reguły mogą być zadania edukacyjne i szkoleniowe stanowiące integralną część projektów innowacyjnych oraz projektów w dziedzinie ochrony przyrody.

EkoFundusz nie finansuje także opracowania dokumentacji technicznej, budowy obiektów towarzyszących (np. budynków administracyjnych, socjalnych, magazynów, warsztatów), kosztów nadzoru inwestorskiego i koordynacji projektu ponoszonych przez Dotowanego albo przez generalnego realizatora/wykonawcę inwestycji, dróg i ciągów komunikacji wewnętrznej, ogrodzenia, oświetlenia, zieleni, sieci telefonicznej, prac porządkowych oraz kosztów osobowych i administracyjnych Dotowanego związanych z realizacją projektu. Odstępstwo od tej zasady jest możliwe jedynie w przypadku projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

EkoFundusz wspiera finansowo zarówno projekty dopiero rozpoczynane jak i będące już w fazie realizacji, przy czym zaawansowanie finansowe nie powinno przekroczyć 60% w dniu złożenia wniosku do EkoFunduszu.

Procedura rozpatrywania wniosków

W porównaniu do lat minionych nie ulegnie zmianie procedura rozpatrywania projektów zgłaszanych do dofinansowania ze środków Fundacji. Pierwszym etapem jest przesłanie na adres Fundacji „Ankiety projektu”, która stanowi źródło podstawowych informacji o projekcie. W przypadku gdy projekt mieści się w obrębie pól priorytetowych EkoFunduszu, Zarząd przesyła Wnioskodawcy zaproszenie do złożenia „Wniosku o udzielenie dotacji”. Wniosek jest oceniany przez specjalistów pod kątem technologicznym, ekologicznym i ekonomiczno-finansowym. Zarówno ankiety projektów, jak i wnioski rozpatrywane są przez EkoFundusz w ciągu całego roku, sukcesywnie, w miarę ich napływania.

Poza rozpatrywaniem wniosków indywidualnych, napływających do EkoFunduszu, Fundacja organizuje szereg konkursów, których laureaci otrzymują nagrody w formie znaczącej dotacji. Warunki konkursowe, ogłaszane w prasie oraz dostępne w Biurze Fundacji i na stronie internetowej, precyzują sposób i termin zgłaszania projektów na dany konkurs. Projekty konkursowe nie wymagają złożenia ankiety, a jedynie Wniosku.

Wymogi związane z wyborem przez dotowanego dostawców i wykonawców inwestycji

EkoFundusz przykłada szczególną wagę do jakości proponowanych rozwiązań, odpowiadających nowoczesnym technologiom proekologicznym, a także do promocji najbardziej efektywnego wykorzystania posiadanych funduszy poprzez stosowanie obiektywnych i „przejrzystych” metod ich rozdziału. Spełnienie tych wymogów umożliwiają procedury przetargowe prowadzone według ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 177, z dnia 9 lutego 2004 r.). Dla wnioskodawców dotowanych wymogi te stosuje się do części zadania inwestycyjnego finansowanego z dotacji EkoFunduszu, jeżeli zadanie to może być odrębnym przedmiotem przetargu. Jeśli takie wydzielenie nie jest możliwe, cała inwestycja winna być realizowana zgodnie z wymaganiami Ustawy. Za prawidłowe przygotowanie i przeprowadzenie przetargu odpowiedzialny jest Dotowany, z którym EkoFundusz zawarł lub zawrze umowę o udzieleniu dotacji.

EkoFundusz sprawdza sposób realizacji wyżej wymienionych wymagań przez Dotowanego.

Jeśli Dotowany dokonał wyboru dostawców lub / i wykonawców przed złożeniem wniosku do EkoFunduszu, sposób tego wyboru i jego wynik jest brany pod uwagę przez Fundację przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu dotacji. W tym celu Dotowany jest zobowiązany do dołączenia do wniosku potwierdzonej za zgodność z oryginałem kopii specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz protokołu postępowania przetargowego wraz ze zbiorczym zestawieniem ofert. Jeśli natomiast wybór ten ma być dokonany dopiero po przyznaniu dotacji przez Fundację, Dotowany bezwzględnie zobowiązany jest do współpracy z EkoFunduszem w zakresie przygotowania i przeprowadzania przetargów. W przypadku, gdy Ustawa wymaga publikacji ogłoszenia o przetargu w prasie o zasięgu krajowym albo w Biuletynie zamówień Publicznych lub w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, Dotowany zobowiązany jest do konsultowania z EkoFunduszem następujących dokumentów i materiałów przed ich opublikowaniem lub udostępnieniem:

- projektu ogłoszenia o przetargu,

projektu Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.

W Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia należy umieścić następującą informację dotyczącą warunków udostępnienia dotacji EkoFunduszu: „Zamawiający wymaga, aby oferent wykonujący zamówienie z udziałem robót budowlanych, dostaw lub usług z zagranicy w części finansowanej przez EkoFundusz korzystał z dostaw z krajów, z którymi Polska zawarła umowy o ekokonwersji długu, tj. Stanów Zjednoczonych, Francji, Szwajcarii, Włoch i Norwegii. Potwierdzeniem spełnienia warunków jest specyfikacja materiałów i urządzeń z zaznaczeniem producenta i kraju ich pochodzenia”.

Podstawą do rozliczenia dostaw wyrobów jest certyfikat pochodzenia wyrobu, to jest dokument stwierdzający pochodzenie wyrobu, poświadczony przez upoważniony urząd danego kraju.

Po uzgodnieniu z EkoFunduszem treści ogłoszenia o przetargu Dotowany przesyła tekst ogłoszenia w języku polskim i angielskim za pomocą poczty e-mail do Biura Fundacji wraz z informacją o terminie i miejscu ukazania się powyższego ogłoszenia (przynajmniej na dwa dni przed jego ukazaniem się). EkoFundusz przekazuje tekst ogłoszenia do przedstawicielstw krajów donatorów w Warszawie w dniu jego ukazania się.

Ogłoszenie o przetargu może być opublikowane dopiero po uzyskaniu pisemnej akceptacji EkoFunduszu dla projektu siwz i projektu ogłoszenia o przetargu. Dotowanego obowiązują terminy składania ofert określone w Ustawie Prawo zamówień publicznych, a skrócenie terminu jest możliwe tylko w okolicznościach określonych tamże i po uzyskaniu zgody EkoFunduszu.

Po zakończeniu przetargu Dotowany jest zobowiązany do przesłania do EkoFunduszu potwierdzonych za zgodność z oryginałem kopii specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz protokołu postępowania przetargowego wraz ze zbiorczym zestawieniem ofert. Dotyczy to także przypadków, w których Ustawa nie wymaga publikowania ogłoszenia o przetargu w prasie o zasięgu ogólnopolskim albo w oficjalnych publikatorach przetargowych: polskim i unijnym.

9.4. ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) – jest jednym z sześciu programów operacyjnych, które posłużą do realizacji Narodowego Planu Rozwoju (NPR) /Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (NPR/CSF). Program ten rozwija cele NPR, określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej państwa, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Przesłanki powstania ZPORR

ZPORR określa cele i kierunki oraz wysokość wykorzystywania środków na realizację polityki regionalnej państwa, które będą uruchamiane w latach 2004–2006 z udziałem funduszy strukturalnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Cel strategiczny ZPORR

„Tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.”

Cel ten został sformułowany w Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2001–2006 i jest podstawą do prowadzenia i koordynacji w tym okresie wszystkich działań podejmowanych w ramach polityki rozwoju regionalnego oraz w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006.

Wzrost konkurencyjności regionów należy rozumieć jako oddziaływanie na zmiany struktury gospodarczej i poprawę sytuacji wszystkich województw w Polsce względem regionów europejskich, w zakresie produktywności gospodarki, wydajności pracy, tworzenia i absorpcji innowacji, wykształcenia mieszkańców, dochodów ludności oraz ilości i jakości infrastruktury technicznej, a więc tych czynników, które decydują o sile gospodarek państw i regionów. Kompleksowym miernikiem wzrostu konkurencyjności polskich regionów będzie tempo wzrostu poziomu PKB na mieszkańca poszczególnych województw w Polsce w stosunku do średniej wspólnotowej.

Przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów należy rozumieć jako podjęcie działań interwencyjnych na obszarach o najmniejszych możliwościach rozwojowych oraz najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej. Odbywać się to powinno poprzez likwidowanie barier dla dyfuzji innowacji z obszarów wzrostu, ograniczanie skoncentrowanych przestrzennie problemów społecznych, takich jak bezrobocie, a także stymulowanie zdolności konkurencyjnej obszarów o mniej korzystnych warunkach rozwojowych, w pierwszym rzędzie poprzez wsparcie rozbudowy infrastruktury oraz rozwój zasobów ludzkich. Miernikiem powodzenia polityki rozwoju regionalnego w tym zakresie będzie niedopuszczenie do znaczącego wzrostu zróżnicowania, w układzie województw, poziomu PKB na mieszkańca oraz poprawa, względem średniej krajowej, wartości podstawowych wskaźników społeczno-gospodarczych mierzonych na poziomie wojewódzkim i powiatowym – w pierwszym rzędzie stopy bezrobocia, poziomu wykształcenia oraz wyposażenia w infrastrukturę.

Zmierzając do realizacji celu ZPORR polityka rozwoju regionalnego państwa sprzyjać będzie wzrostowi gospodarczemu, decentralizacji zarządzania państwem, przekształceniom strukturalnym regionów, wzrostowi urbanizacji, zwiększaniu mobilności przestrzennej ludności, zwiększaniu poziomu wiedzy i dostępu do najnowocześniejszych technologii społeczeństwa i podmiotów gospodarczych.

Realizacja ZPORR będzie podlegała kilku najważniejszym zasadom polityki spójności społeczno – gospodarczej UE i wymogom wynikającym z Ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego:

- zasadzie programowania
- zasadzie koncentracji
- zasadzie dodatkowości
- zasadzie subsydiarności
- zasadzie partnerstwa

Cel strategiczny ZPORR zostanie osiągnięty poprzez koncentrację interwencji państwa na następujących priorytetach, zgodnych z priorytetami polityki rozwoju regionalnego sformułowanymi w Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2001-2006:

- **Priorytet I.** Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów.
- **Priorytet II.** Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach
- **Priorytet III.** Rozwój lokalny

Instytucją Zarządzającą Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego (ZPORR) jest Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (zgodnie z art. 34 Rozporządzenia Rady Nr 1260/1999 oraz Rozporządzeniem Komisji Europejskiej Nr 438/2001). Ponadto w każdym z 16 województw pod nadzorem Instytucji Zarządzającej działają Instytucje Pośredniczące w zarządzaniu programem (intermediate body) – Urzędy Wojewódzkie, a także Urzędy Marszałkowskie. Wdrażanie ZPORR jest nadzorowane przez Komitet Monitorujący ZPORR, a w każdym z województw przez Podkomitet Monitorujący komponent regionalny ZPORR. W każdym z 16 województw działa Instytucja Pośrednicząca w zarządzaniu ZPORR ulokowana w Urzędzie Wojewódzkim, do której funkcji należy między innymi:

- podpisywanie umów finansowych z beneficjentami końcowymi określonymi w tych dokumentach, bądź wskazanymi przez Urząd Marszałkowski po konsultacji z Komitetem Sterującym
- weryfikację i potwierdzanie wydatków poniesionych w ramach komponentu regionalnego ZPORR do Instytucji Zarządzającej ZPORR
- obsługę przepływu środków finansowych do beneficjentów końcowych (Wydziały finansowe Urzędów Wojewódzkich)

Udzielane wsparcie

W ramach Priorytetu III. Rozwój lokalny, Działanie 1. Obszary wiejskie wsparcie będzie udzielane projektom dotyczącym infrastruktury publicznej stymulującym lokalną inicjatywę, inwestycje i mobilność zawodową. Inwestycje współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będą skupiały się w ograniczonej liczbie ośrodków lokalnych o liczbie mieszkańców nie przekraczającej 20 tys., które funkcjonują jako centra rozwoju i restrukturyzacji obszarów wiejskich. Inwestycje będą wynikały z planów rozwoju lokalnego i będą prowadziły do wzrostu zatrudnienia poza rolnictwem.

Do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będą się kwalifikowały połączenia komunikacyjne pomiędzy ośrodkami gospodarczymi, a także wewnątrz tych ośrodków, jak również połączenia z regionalną i krajową siecią dróg. W przypadku inwestycji dotyczących ochrony środowiska, ochrony przeciwpowodziowej, zaopatrzenia w wodę, co do zasady, projekty będą kwalifikowały się do wsparcia jeśli będą wynikały z planów rozwoju lokalnego, koszt ich realizacji nie będzie przekraczał 1 mln euro i będą usytuowane w ośrodkach zamieszkałych przez maksymalnie 20 tys. osób. (Większe projekty

środowiskowe, których koszt realizacji będzie wynosił 1 – 10 mln euro uzyskają wsparcie w ramach Priorytetu I ZPORR).

Projekty dotyczące turystyki i dziedzictwa kulturowego mogą być uznane za kwalifikujące się do wsparcia jeśli wynikają z planów rozwoju lokalnego i przekraczają maksymalny próg wyznaczony w ramach SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich. Dla zapewnienia komplementarności z działaniami dotyczącymi restrukturyzacji wsi podejmowanymi w ramach SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich oraz inwestycjami realizowanymi w ramach Priorytetu I ZPORR, współfinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dla tego rodzaju projektów będzie skierowane do ośrodków o liczbie ludności nie mniejszej niż 5 tys. Mniejsze ośrodki mogą zostać uznane za kwalifikujące się pod warunkiem, że pełnią funkcje biegunów wzrostu w danym regionie.

Rodzaje wsparcia udzielanego w ramach działania:

Wsparcie będzie dotyczyło następujących obszarów:

- zaopatrzenie w wodę, systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków;
- lokalna infrastruktura drogowa (drogi powiatowe i gminne);
- gospodarka odpadami na obszarach małych miast i wsi, likwidacja "dzikich" wysypisk;
- kompleksowe zagospodarowania terenu dla celów inwestycyjnych;
- pozyskiwanie energii poprzez tworzenie lokalnych systemów odnawialnych źródeł energii (np. energia słoneczna, energia wiatrowa, wodna, geotermalna, energia organiczna/biomasa); zwiększenie efektywności zużycia energii w budynkach publicznych [wyłącznie w przypadkach gdy wsparcie takie nie będzie pomocą publiczną]
- lokalna infrastruktura przeciwpowodziowa;
- lokalna infrastruktura turystyczna i kulturalna (w tym ulepszenie i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego) prowadząca do powstawania trwałych miejsc pracy;
- systemy informacji turystycznej i kulturalnej.

Plan gospodarki odpadami dla gminy Kazimierza Wielka

Tabela 9.1. Szacunkowe koszty procesów odzysku i procesów unieszkodliwiania dla najważniejszych rodzajów odpadów komunalnych i niebezpiecznych z terenu gminy Kazimierza Wielka

	Stan aktualny - 2004r [Mg]	Prognozy - [Mg/rok]		jednostkowe	ODZYSK		UNIESZKODLIWIANIE		
		krótkoterminowe [do 2008r]	długoterminowe [do 2015r]		do 2008	od 2009 do 2015	do 2008	od 2009 do 2015	
Odpady komunalne - łącznie	4305,3	4369	4435	120			2097120	3725400	
<i>Odpady opakowaniowe</i>	570,5	573,3	575,2	20	45864	80528			
<i>Odpady komunalne osady ściekowe [Mg s.m./rok]</i>	63,7	80	123	650	208000	559650			
<i>Odpady ulegające biodegradacji</i>	1104	1120	1131	70	313600	554190			
<i>Odpady niebezpieczne wytworzone w sektorze komunalnym</i>	24,1	24,5	25	200	19600	35000			
Wyroby zawierające azbest	603	1752	1752	450			108000	189000	
Zadania		Koszty wybranych zadań strategicznych							
		jednostkowe	do 2008	od 2009 do 2015					
Zakup kontenerów do gromadzenia odpadów komunalnych		85	322235						
Zakup kontenerów do selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych		1000	453000						
Zakup specjalistycznych samochodów do transportu odpadów		300000	600000						
Rozbudowa linii do segregacji odpadów		200000	200000						
Rozbudowa GPZON		75000	75000						
Edukacja, w tym szkolenia		32000/rok	128000	224000					

10. Spis tabel, wykresów i rysunków

Spis tabel:

- Tabela 2.1 Struktura bonitacyjna gruntów ornych w Gminie Kazimierza Wielka
- Tabela 2.2. Ludność gminy Kazimierza Wielka – stan na 12.2003
- Tabela 2.3. Liczba podmiotów wg wybranych sekcji PKD w gminie – stan na 31.XII 2002
- Tabela 3.1. Odpady komunalne z gospodarstw domowych.
- Tabela 3.2. Skład morfologiczny odpadów powstających na terenach wiejskich oraz w gospodarstwach domowych w mieście w zabudowie jednorodzinnej.
- Tabela 3.3. Skład morfologiczny odpadów powstających w gospodarstwach domowych w mieście w zabudowie wielorodzinnej.
- Tabela 3.4. Odpady komunalne z instytucji handlowych.
- Tabela 3.5. Odpady komunalne z placów targowych.
- Tabela 3.6. Skład morfologiczny odpadów powstających w instytucjach handlowych i na placach targowych.
- Tabela 3.7. Odpady komunalne z restauracji.
- Tabela 3.8. Skład morfologiczny odpadów powstających w restauracjach i barach.
- Tabela 3.9. Odpady komunalne z biur i urzędów.
- Tabela 3.10. Odpady komunalne z przedszkoli.
- Tabela 3.11. Odpady komunalne ze szkół.
- Tabela 3.12. Skład morfologiczny odpadów powstających w sektorze publicznym (biura, urzędy, przedszkola i szkoły)
- Tabela 3.13. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych w zakładach opieki zdrowotnej.
- Tabela 3.14. Łączna ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Kazimierza Wielka.
- Tabela 3.15. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Kazimierza Wielka.
- Tabela 3.16. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów opakowaniowych.

- Tabela 3.17. Skład morfologiczny odpadów opakowaniowych wytworzonych na terenie gminy Kazimierza Wielka.
- Tabela 3.18. Odpady z oczyszczalni ścieków (wg. danych za 2003 r.).
- Tabela 3.19. Zestawienie szacunkowej ilości odpadów niebezpiecznych wytworzonych w gospodarstwach domowych w gminie Kazimierza Wielka
- Tabela 3.20. Odpady wytworzone i przywożone przez Przedsiębiorstwo Ceramiki Budowlanej w Odonowie.
- Tabela 3.21. Odpady wytworzone w Cukrowni „Łubna” S.A.
- Tabela 3.22. Odpady wytworzone w Zakładach „Eurookno”
- Tabela 3.23. Odpady wytworzone w Kopalni Ropy Naftowej „Pławowice”
- Tabela 3.24. Odpady z sektora budowlanego.
- Tabela 3.25. Skład morfologiczny odpadów powstających w sektorze budowlanym.
- Tabela 3.26. Odpady ze szpitala i ośrodka zdrowia.
- Tabela 3.27. Ilość odpadów zebranych przez ZGKiM
- Tabela 3.28. Ilość wysegregowanych odpadów (Mg)
- Tabela 3.29. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie gospodarki odpadami innymi niż komunalne.
- Tabela 3.30. Koszty i dochody z systemu gospodarki odpadami.
- Tabela 4.1. Przewidywane zmiany składu odpadów komunalnych wytworzonych w sektorze komunalnym i usługach.
- Tabela 4.2. Zmiany ilości wytwarzanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w latach 2005-2015 na terenie gminy Kazimierza Wielka.
- Tabela 4.3. Zmiany ilości wytwarzanych odpadów w sektorze handlowym i publicznym w latach 2005–2015 na terenie gminy Kazimierza Wielka.
- Tabela 4.4. Prognoza wytwarzania odpadów opakowaniowych dla gminy Kazimierza Wielka w latach 2005-2015.
- Tabela 4.5. Zestawienie szacunkowej masy odpadów opakowaniowych, jaką należy poddać procesom recyklingu w latach 2004–2008

- Tabela 4.6. Prognozowane ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na terenie gminy Kazimierza Wielka, które mogą być kierowane na składowiska odpadów w poszczególnych latach zgodnie z WPGO i PPGO.
- Tabela 4.7. Prognozowane ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, które będą musiały zostać poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu (poza składowaniem) [Mg]
- Tabela 4.8. Ilość osadów ściekowych wytworzonych w latach 2000-2003.
- Tabela 4.9. Prognoza wytwarzania odpadów niebezpiecznych w gospodarstwach domowych w latach 2004–2015
- Tabela 4.10. Prognozowana ilość odpadów niebezpiecznych w gospodarstwach domowych przewidziana do selektywnego zbierania w latach 2004–2015
- Tabela 5.1. Zadania do realizacji w latach 2005-2015 w zakresie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest i usuwania wyrobów zawierających azbest do realizacji na terenie gminy Kazimierza Wielka.
- Tabela 7.1. Zestawienie ilości pojemników typu SM-110 na odpady komunalne w poszczególnych miejscowościach.
- Tabela 7.2. Zestawienie ilości kontenerów na odpady segregowane w poszczególnych miejscowościach.
- Tabela 7.3. Harmonogram pracy samochodów bezpylnych.
- Tabela 8.1. Wykaz wskaźników efektywności realizacji planu.
- Tabela 8.2. Informacje dotyczące przyjętych celów ujętych w planie gospodarki odpadami.
- Tabela 8.3. Informacje dotyczące przyjętych zadań do realizacji.
- Tabela 9.1. Szacunkowe koszty procesów odzysku i procesów unieszkodliwiania dla najważniejszych rodzajów odpadów komunalnych i niebezpiecznych z terenu gminy Kazimierza Wielka.

Spis wykresów:

- Wykres 2.1. Struktura bonitacyjna gruntów ornych w gminie Kazimierza Wielka.
- Wykres 3.1. Skład morfologiczny odpadów powstających w gospodarstwach domowych w mieście w zabudowie jednorodzinnej.
- Wykres 3.2. Skład morfologiczny odpadów powstających w gospodarstwach domowych w mieście w zabudowie wielorodzinnej.

Wykres 3.3. Skład morfologiczny odpadów powstających w instytucjach handlowych i na placach targowych.

Wykres 3.4. Skład morfologiczny odpadów powstających w restauracjach i barach.

Wykres 3.5. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych w zakładach opieki zdrowotnej.

Wykres 3.6. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych w zakładach opieki społecznej.

Wykres 3.7. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Kazimierza Wielka.

Wykres 3.8. Skład morfologiczny odpadów opakowaniowych wytworzonych na terenie gminy Kazimierza Wielka.

Wykres 3.9. Skład morfologiczny odpadów powstających w sektorze budowlanym.

Spis rysunków:

Rysunek 2.1. Położenie gminy Kazimierza Wielka.

Rysunek 2.2. Podział gminy Kazimierza Wielka na sołectwa.

Rysunek 2.3. Podział gminy na obszary obsługi.

11. Literatura

1. Kleczkowski A.S., 1990 (red.) – Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony. Skala 1:500 000. Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej AGH, Kraków.
2. Malinowski J. (red.), 1991 – Budowa geologiczna Polski. T. VII, Hydrogeologia. Wyd. Geol., Warszawa.
3. Stupnicka E., 1981 – Geologia regionalna Polski. Wyd. Geol. Warszawa.
4. Krajowy plan gospodarki odpadami. M.P. Nr 11/2003, poz.159.
5. Plan gospodarki odpadami dla woj. Świętokrzyskiego, PAN 2002
6. Plan gospodarki odpadami dla powiatu kazimierskiego, PAN 2003
7. Narodowy Plan Rozwoju 2004–2006. Warszawa, styczeń 2003.

8. Program ochrony środowiska oraz tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju województwa świętokrzyskiego. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, Kielce 2001.
9. Rocznik statystyczny województwa świętokrzyskiego 2003. Urząd statystyczny w Kielcach, listopad 2003.
10. Stan środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2001. Raport. WIOŚ w Kielcach, Urząd Wojewódzki w Kielcach. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Kielce 2002.
11. Poradnik Powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami opracowany na zamówienie Ministerstwa Środowiska, Warszawa 2002, opr. Ramboll/COWI Joint Venture, Dania we współpracy z COWI Polska Sp. z o.o., Warszawa